

Харлан Олександр Вікторович,

кандидат архітектури, завідувач кафедри дизайну та реконструкції архітектурного середовища Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпро, Україна

Суворова Тетяна Олександрівна,

асистентка кафедри дизайну та реконструкції архітектурного середовища Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпро, Україна

ДОСВІД ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ КОМІСІЙ У ПРОВЕДЕННІ ЗАХИСТІВ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ НА АРХІТЕКТУРНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Термін «онлайн» з'явився 40–50 років тому. Ще 30 років тому Інтернет лише розвивався і, зрозуміло, не мав такого поширення та популярності, якого набув сьогодні. З розвитком комп'ютерних технологій усе стало швидко змінюватися. Зараз навіть складно уявити своє життя без комп'ютерних мереж, де зберігається неймовірна кількість різноманітної інформації, яка використовується майже в усіх галузях сучасного життя. Інформація, без якої нам буде вже складно уявити повсякдення. Інтернет дає безмежні можливості спілкування з багатьма людьми у всьому світі. Він багато в чому змінив наше життя. Зокрема суттєво змінює й освітній процес.

Сучасний етап розвитку освіти безпосередньо в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури також пов'язаний з упровадженням та використанням інформаційно-комунікаційних технологій та можливостей. Останніми роками через низку подій, що відбуваються не лише в нашій країні, а й у всьому світі, вирішального значення набуває віддалений доступ не лише до освітніх ресурсів, опублікованих у мережі, а й можливості спілкування всіх учасників освітнього процесу академії.

Заслуговує на увагу організація з 2020 р. розроблення та розміщення на корпоративному хмарному інтернет-сервісі Microsoft Office 365 (на постійній основі) та в разі потреби на офіційному сайті академії www.pgasa.dp.ua e-learning контенту (відеолекцій, електронних підручників, онлайн-курсів, майстер-класів, дистанційних освітніх програм, презентацій тощо) [1, с. 1–2]. Постійний моніторинг, облік та аналіз розміщених матеріалів, здійснюваний навчально-методичним відділом, призводить до активного використання онлайн-технологій, збільшення відсотка використання корпоративного хмарного інтернет-середовища.

Інформація, розміщена на сайтах та навчальних порталах, має багато переваг перед традиційними друкованими матеріалами, бо дає змогу

оперативно отримувати, обробляти та передавати текстову та графічну інформацію, брати активну участь у різних конференціях, воркшопах та конкурсах. Відбувається легке підключення експертів чи студентів з інших навчальних закладів до процесу навчання.

Створення нових навчальних матеріалів – електронних підручників і методичних посібників – уможливорює використання їх не лише як посібників на одну навчальну дисципліну, а й як навчальне та довідкове середовище, що постійно розвивається. Створюється єдиний інформаційно-освітній простір, що забезпечує доступ користувачам не лише до вітчизняних, а й до зарубіжних джерел інформації.

Система дистанційної освіти, що поступово формується, у жодному разі не заперечує очної форми навчання. Гнучка адаптивна технологія навчання, що спирається на сучасні інформаційні та комунікаційні технології, має доповнити традиційну освітню систему.

Але не слід забувати, що розроблення певного курсу дистанційного навчання набагато трудомісткіший і витратніший процес, ніж створення нового підручника чи методичного посібника. Ставиться завдання докладного опрацювання всіх абсолютно дій викладача та студентів у новому інформаційно-предметному середовищі. І саме від викладення і подання навчального матеріалу залежить якість та успішність навчання.

Як і всі нові або відносно нові розробки та явища дистанційне, або онлайн-навчання, породжує безліч суперечливих очікувань, що призводить до неоднозначності оцінки цього процесу. Однією з головних проблем є професійна підготовка та перепідготовка педагогічних кадрів, а також забезпечення та підтримка з боку навчальних закладів матеріальної бази освітнього процесу. Можливо, знадобиться новий або потужніший комп'ютер або швидкісний Інтернет. На сьогодні, на жаль, маємо недостатню кількість викладачів та фахівців, які на гідному професійному рівні можуть підготувати та презентувати навчальний матеріал для онлайн-навчання. Виникають додаткові складнощі особливо для студентів творчих спеціальностей через обмеження соціальної взаємодії, коли дистанційне навчання виключає розвиток стосунків з викладачами та іншими студентами. Більшість спілкування переміщується в електронну пошту або групові чати, а не до звичних для архітекторів або дизайнерів творчих зустрічей та тусовок. Втрачається так потрібна для творчого зростання і самостановлення як фахівця неповторна студентська атмосфера, де в «живому» спілкуванні поколінь формується бачення себе у професії чи як невід'ємної одиниці соціуму. Головне – виховувати не лише професійні якості у студентів, а й дати певну культуру у професії, коли випускники у майбутньому представлятимуть навчальний заклад, який дав їм знання й відкрив дорогу в життя. Також маємо величезну проблему використання Інтернету як джерела готових робіт для підготовки до занять, або коли робота, завантажена з інтернет-ресурсу, видається за свою.

Одним з актуальних і ключових питань навчального процесу вважається захист дипломних проєктів, час випробувань і перевірки знань та умінь, набутих під час навчання. Організація онлайн-захисту дипломних проєктів студентів архітектурного факультету спеціальності «Архітектура та містобудування» відбувається з 2019/2020 н. р. Для двох чинних екзаменаційних комісій факультету, дякуючи деканату, створено команди на корпоративному хмарному інтернет-сервісі, у яких всі учасники заходу розміщують свої робочі матеріали, методичні вказівки та проводять лекційні і практичні заняття. Екзаменаційна комісія № 2 уже неодноразово працювала в змішаному режимі, поєднуючи офлайн- та онлайн-долучення до процесу захистів робіт магістрів і бакалаврів.

У спеціально обладнаній аудиторії № 406 екзаменаційна комісія оцінює дипломні роботи, студенти мають змогу захистити проєкти у відповідному форматі, деканат – контролювати процес і брати участь в оформленні документації.

Добре відомо, що дипломна робота студента-архітектора – самостійна творча робота, виконана ним на останньому, випускному курсі, що охоплює комплекс взаємопов'язаних питань архітектурного проєктування. Це синтез методологічної, художньо-графічної, загальнотеоретичної та науково-технічної підготовки студента. Своєю роботою та її захистом студент-архітектор підтверджує готовність до активної архітектурної діяльності та, що важливо, на професійному рівні.

Позитивним чинником є розроблення проєкту на конкретній підоснові з відповідною ситуацією, за конкретним замовленням або вимогою, розроблення унікальних комплексів, пов'язаних з наявною історичною забудовою або безпосередньо в сусідстві з пам'ятками архітектури та історії.

Дипломний проєкт складається з графічної та текстової частин. Графічну частину виконують на аркуші, еквівалентному стандартним аркушам ватману (залежно від вимог та рівня кваліфікаційної роботи). Текстова частина дає всебічне обґрунтування авторських розробок та пропозицій, розкриває та обґрунтовує правильність архітектурно-композиційних, інженерно-технічних та економічних рішень, логічно доповнюючи графічну частину проєкту.

Однак дистанційна система освіти вносить свої корективи. Захист дипломних проєктів онлайн формує додаткові вимоги підготовка робіт, передбачає спеціальне обладнання для демонстрації, захисту та обговорення архітектурно-дизайнерських рішень.

Крім вже відомого загального аркуша компонування графічної частини проєкту, формується так звана презентація дипломного проєкту. Вона має бути лаконічною, інформаційною та повною мірою розкривати мету та результат дипломної роботи. Головне завдання – не лише зробити опис результату виконаної роботи, а й подати проєкт так, щоб інформація зацікавила членів екзаменаційної комісії своїми критеріями і досягненнями. Незважаючи на те, що цей процес додаткової підготовки експозиційного матеріалу займає досить багато часу, студентам вдається створити цікаві варіанти графічної подачі відеоряду, щоб у більш вигідному та захоплюючому вигляді презентувати свої рішення. Необхідність підготовки презентації зумовлено ще й тим, що велика кількість графічного матеріалу, скомпонованого на загальному аркуші проєкту, на моніторі комп'ютера не дає більш детального розгляду. На певному етапі у студентів виникають труднощі з демонстрацією додатків та презентацій, оскільки файли високої роздільної здатності потребують багато часу для завантаження.

Підготовка до захисту дипломних проєктів онлайн відбувається в кілька етапів. Кожен етап детально готується та анонсується в чатах загального доступу груп, курсів чи факультету. Попередні кафедральні перегляди та систематична робота з консультантами дають свої результати. У ситуації, коли велика кількість студентів не в змозі бути присутніми на «офлайн» консультаціях, незважаючи на те, що «живе» спілкування з викладачами, особливо для студентів творчих спеціальностей складно замінити, навчальні завдання виконуються з врахуванням попередніх зустрічей і спілкувань наживо.

До позитивних особливостей онлайн-навчання на архітектурному факультеті ПДАБА слід уналежнити наявність спеціально розробленого корпоративного хмарного інтернет-сервісу Microsoft Office 365, зручність використання та наповнення чинного сайту та e-learning контенту, наявність корпоративної електронної пошти і відповідно зручність інформування академічної спільноти, уможливлення освітнього процесу під час глобальних викликів періоду пандемії і воєнного стану.

Слід зазначити, що пандемія спонукала до поширення онлайн-технологій. Завдяки цьому нелегкому «підготовчому» етапу в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури було створено умови, підготовлено підґрунтя для проведення навчального процесу дистанційно. Своєю чергою під час жаклих подій воєнного стану саме досвід проведення онлайн-навчання допомагає втримувати навчальний процес, поступово відновлювати освітній процес та організувати завершення навчального року 2021/2022.

Попереду новий виклик – вступна кампанія під час війни. В умовах воєнного стану завдяки досвіду онлайн-режиму освітнього процесу, набутого

працівниками академії, уперше в історії вишу відбувається підготовка умов та механізмів вступу для майбутніх студентів. Архітектурний факультет спільно з приймальною комісією організував 10 червня 2022 р. День відкритих дверей в онлайн-режимі. Значна кількість зацікавлених відвідувачів заходу, багато запитань і особливості вступу визначають потребу в повторенні схожих заходів.

Література

1. Розпорядження № 17 від 06 квітня 2020 р. про використання технологій електронного навчання ПДАБА з додатками «Інструкція щодо тимчасового розміщення навчального контенту на сайті академії» та «Інструкція щодо постійного розміщення навчального контенту на корпоративному хмарному інтернет-сервісі Microsoft Office 365».
2. <https://bit.ly/3plscPU>.
3. <https://bit.ly/3C2GT1R>.